

# 3.1 Dimenzie

Rámec DUAL.AI.TEACHer je štruktúrovaný ako komplexná dvojrozmerná matica, ktorá vymedzuje celkovo 18 kľúčových kompetencií, pričom každá z nich vzniká na priesečníku dvoch hlavných dimenzií, podľa ktorých je rámec usporiadaný. Horizontálna dimenzia vymedzuje hlavné oblasti, ktoré charakterizujú vyučovacie a učebné postupy, a zachytáva pedagogický rozmer rámca. Vertikálna dimenzia mapuje kľúčové aspekty UI a odráža technologické a etické stránky jej integrácie do vzdelávacieho kontextu.

Táto štruktúra umožňuje rámcu systematicky prepájať pedagogické kompetencie so znalosťami a zručnosťami súvisiacimi s UI, čím zabezpečuje, aby každá identifikovaná kompetencia odrážala tak vzdelávací cieľ, ako aj konkrétny rozmer porozumenia alebo aplikácie UI.

## Horizontálna dimenzia DUAL.AI.TEACHer

Horizontálna dimenzia rámca vychádza z rámca DigCompEdu, ktorý identifikuje kľúčové oblasti charakterizujúce vyučovacie a učebné postupy v digitálnom prostredí. Tieto oblasti zahŕňajú základné pedagogické činnosti vykonávané učiteľmi, od profesijného zapojenia a správy digitálnych zdrojov, cez navrhovanie a realizáciu vzdelávacích skúseností, až po implementáciu stratégií hodnotenia a podporu aktívneho zapojenia a digitálnych kompetencií žiakov.

S ohľadom na rámec AI Pioneers preberá rámec DUAL.AI.TEACHer túto dimenziu, aby kompetencie súvisiace s UI zakotvil v širších pedagogických postupoch, ktoré sú už uznávané ako nevyhnutné pre efektívne vyučovanie, a zosúladil ich s nimi. Horizontálna dimenzia je usporiadaná do nasledujúcich šiestich oblastí:

- **Profesijné zapojenie:** Táto oblasť sa zameriava na používanie zdrojov poháňaných UI pri profesijných interakciách, ako je komunikácia, spolupráca a rozvoj, vo vzťahu k rôznym zainteresovaným stranám v rámci inštitucionálneho kontextu.
- **Digitálne zdroje:** Táto oblasť sa zameriava na zodpovedný výber, tvorbu, prispôsobovanie, používanie, hodnotenie a zdieľanie zdrojov poháňaných UI na účely učenia.
- **Vyučovanie a učenie:** Táto oblasť sa zameriava na možnú integráciu a následnú správu zdrojov poháňaných UI vo výučbových a učebných procesoch.
- **Hodnotenie:** Táto oblasť sa zameriava na možnú integráciu zdrojov poháňaných UI do procesov vzdelávacieho hodnotenia.
- **Posilnenie postavenia žiakov:** Táto oblasť sa zameriava na používanie zdrojov poháňaných UI na podporu a posilnenie vyučovacích a učebných stratégií zameraných na žiaka.
- **Podpora digitálnej kompetencie (UI) žiakov:** Táto oblasť sa zameriava na pedagogické kompetencie potrebné na podporu a usmerňovanie žiakov pri rozvoji ich vlastnej digitálnej kompetencie v oblasti UI.

# Vertikálna dimenzia DUAL.AI.TEACHer

Vertikálna dimenzia rámca vychádza z Rámca kompetencií UI pre učiteľov organizácie UNESCO, ktorý pôvodne identifikuje päť kľúčových aspektov kompetencie v oblasti UI relevantných pre vyučovaciu prax: prístup zameraný na človeka, etika UI, základy a aplikácie UI, pedagogika UI a UI pre profesijný rozvoj.

Na účely rámca DUAL.AI.TEACHer boli tieto piate aspekty zredukované na tri. Dve z pôvodných oblastí, konkrétne Pedagogika UI a UI pre profesijný rozvoj, boli odstránené, keďže horizontálna dimenzia už tieto oblasti obsahovala, hoci v mierne odlišnej podobe. Priesečník vertikálnej a horizontálnej dimenzie navyše generoval nadbytočné kompetencie. Preto sa rozhodlo o ich vylúčení z vertikálnej osi s cieľom zabrániť prekryvaniu a zabezpečiť pojmovú konzistentnosť naprieč celou maticou.

Vertikálna dimenzia je členená do nasledujúcich troch aspektov:

- **Prístup zameraný na človeka:** Tento aspekt sa vzťahuje na súbor hodnôt a postojov, ktoré musia mať učitelia na pamäti pri riešení interakcií medzi človekom a UI, aby uprednostnili potreby, úsudok a blaho ľudí.
- **Etika UI:** Tento aspekt načrtáva základné etické princípy, predpisy, inštitucionálne politiky a praktické usmernenia, ktoré regulujú používanie UI a ktorým učitelia musia rozumieť, uplatňovať ich v každodennej praxi a pomáhať ich prispôbovať konkrétnym potrebám a vzdelávaciemu kontextu.
- **Základy a aplikácie UI:** Tento aspekt definuje pojmové znalosti a prenositeľné zručnosti, ktoré učitelia potrebujú na to, aby porozumeli fungovaniu UI, ako aj na výber, aplikáciu a tvorivé prispôbovanie pri vytváraní učebného prostredia efektívne podporovaného vyučovacími a učebnými postupmi poháňanými UI.

Z troch zachovaných aspektov sa dva považujú za prierezové aspekty UI (Prístup zameraný na človeka a Etika UI), keďže sa netýkajú konkrétnej predmetovej oblasti, ale predstavujú prierezové dimenzie, ktoré ovplyvňujú a prestupujú celé spektrum vyučovacích postupov, hodnôt a profesijného správania súvisiaceho s UI. Tretí aspekt (Základy a aplikácie UI) sa považuje za obsahovo špecifický aspekt UI, keďže sa týka pojmových znalostí a konkrétnych technických zručností, ktoré si učitelia musia osvojiť, aby porozumeli nástrojom UI, vybrali si ich a aplikovali ich vo svojej vyučovacej praxi.

---

Revision #3

Created 2026-09-01 09:13:37 UTC by Alexander

Updated 2026-09-03 08:11:33 UTC by Alexander